

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Johannes Ewalds samlede skrifter

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 342. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ewald04val-shoot-idm139761559696256.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

FIERDE HANDLING

FØRSTE OPTRIN

HENRIK

Jeg har engang læst i en gammel Bog - At der i gamle Dage - var en gammel Philosoph, som var Kok, eller en gammel Kok, som var Philosoph - Denne Kokke Philosoph da befalte hans Herre 343 engang, da han skulde have Fremmede, at han skulde hente det beste, som var at faae paa Torvet, og saa hentede han lutter Tunger - det var intet andet, end Tunger - Tunger til den første Ret, Tunger til den anden Ret, Tunger til den tredie Ret, kogte Tunger og røgede Tunger, Oxe-Tunger, Lamme-Tunger, og Karpe Tunger - Herren nu, som blev vred, ligesom andre Herrer, sprang op fra Bordet, tog et Fad med Tunger, og kastede ham i Hovedet - Slyngel, sagde han, kunde du intet andet faae, end Tunger? - Nu, hvad Kokke-Philosophen havde at gjøre, saa - tørte han sig af igjen - og sankede Tungerne op, troer jeg - og - ja, nu kommer jeg derpaa - Slyngel, sagde han Herre? - Hvorfor er jeg en Slyngel? - Hvorfor kaster Herren mig Tungerne i Hovedet? - Har Herren ikke selv befalet mig, at jeg skulde hente det beste, som var at faae? - Er ikke Tunger det beste? - Beroer ikke al vor Lyksalighed paa Tunger? - Bliver ikke alt det Gode som skeer, udrettet ved Tunger? - Nu hvad skulde Herren svare? - Han blev stum, som en Fisk - Han mærkede nok, at hans Kok var ham for klog - Tilsidst tog han i Buxe-Lommen - Der, sagde han, har du to Rixorter for dit Ørefigen, men i Morgen skal du hente mig det allerverste du kan faae - (*Her kommer Lucie ind, og lister sig sagte bag ved paa Henrik, hvor hun bliver staaende, saa at han ikke seer hende*) Atter Tunger - Intet andet end Tunger - Tunger og Tunger - Atter ligesom før - Slyngel, kunde du intet andet faae, end Tunger? - Har ikke Herren sagt, at jeg skulde hente det verste, som jeg kunde faae? - Er der noget verre end Tunger? - Kommer ikke al vor Ulykke fra Tunger? - Bliver der noget Ont udrettet, uden ved Tunger? - Atter to Rixorter - Hvad var nu det tilsammen? - Det var min Troe en heel Rixdaler - Men ligemeget - Jeg syntes jeg vilde have sagt noget? - Nu ja det er sandt - Om Kokke-Philosophen, eller Philosoph-Kokken havde Ret, eller Uret, det veed 344 jeg ikke - Og hvad kommer det mig ved? - Men saa meget veed jeg, at om min Herre sagde til mig: Hør Henrik! - Gaae paa Torvet, og hent mig det beste, det lekkerste, det smukkeste, det kostbareste, som der er i heele Verden; saa vilde jeg hente ham et Fruentimmer; og naar han vilde sige: Gaae hen og hent mig det verste, det styggeste, det modbydeligste, som der er i heele Verden - saa vilde jeg ligesaa hente ham et Fruentimmer

ANDET OPTRIN

LUCIE OG HENRIK

LUCIE

(Hun giver ham et stærkt Slag paa Ryggen)

Hvad siger han, lille Henrik?

HENRIK

(forbauset)

Hey!

LUCIE

Jeg synes han sagde noget om Fruentimmer

HENRIK

Ikke et Ord - Det er ellers ikke artigt, at luure paa Folk, naar de staaer og snakker et Ord i Fortroelighed med sig selv

LUCIE

Han kan dog sagte sige mig det engang endnu - Det er for Tidsfordriv

HENRIK

Virkelig?

LUCIE

Paa min Ære

HENRIK

Saa, at jeg kan sige med Sikkerhed, hvad jeg vil?

LUCIE

O han er alt for høflig, til at sige noget, som jeg burde tugte ham for

HENRIK

Thi det forstaaer sig dog, at hun er en af de gode Tunger

LUCIE

Tienerinde!

345

HENRIK

Ifald jeg da af Vanvare, skulde slumpe til, at bagtale nogle af hendes Systre en Smule, saa kradser hun formodentlig ikke Øynene ud paa mig?

LUCIE

Nu - Lad det faae Ende!

HENRIK

Vov da din Huud for Sandhedens Skyld, Henrik! - Men jeg vil dog staae nogle Skrit nærmere Døren, af sine Aarsager - Saa - vil hun nu give Agt? - Jomfrue Leonore

LUCIE

Hvad vil han med min Jomfrue?

HENRIK

Det var heller ikke endnu det - Endskiønt naar - Men det var at begynde, hvor jeg skulde holde op - Hør nu! - Jomfrue Pernille

LUCIE

Lad det blive til noget!

HENRIK

Det var heller ikke det

LUCIE

Nu?

HENRIK

Dersom hun forvilder mig, kan jeg ikke tale et Ord meer - Jeg vil være en Hund, om det ikke og er lettere, at tale for ti Borgemestere, end for en lille Taske, man har forgabet sig i - Men nu veed jeg det - Hør nu! - Det er da saa meget, at naar Fruentimmer ere gode, saa ere de Engle - meget, meget deyligere, rarere, prægtigere, bedre, fuldkomnere, større, end vi stakkels Mandfolk kan blive med al vor

Kunst, og alt vort Pralerie

LUCIE

Er der nogen, som tvivler derpaa?

HENRIK

Men, naar de igien ere onde, saa ere de - saa 346 ere de - de ere langt, langt fuldkomnere, end vi, baade i det ene og i det andet

LUCIE

Hvor har han dog faaet al den Klogskab fra?

HENRIK

Har jeg ikke reyst paa Studeerieriet, med min Herre? - Men pas nu paa! - Nu skal jeg give hende en Lignelse - Er hun ikke et lille allerkiæreste, ungt, velskabt, deyligt Fruentimmer, Lucie?

LUCIE

Hum! - Synes han dog?

HENRIK

Og er ikke jeg et allerkiæreste, smukt, velskabt Mandfolk?

LUCIE

(leende)

Et deyligt

HENRIK

Men hun er dog noget deyligere end jeg

LUCIE

Hum! - Noget?

HENRIK

Ja hum, hum! - (Han seer sig i et Lomme-Speyl) Det er dog heller ikke saa farlig meget - Men det kommer ikke derpaa an - Hun er da deyligere, end jeg - Men nu bliver vi begge gamle, eller begge heslige - Hvad gielder det da, at hun bliver hesligere, end jeg? - Saaledes er det i alle Ting - Troe mig Lucie! - Henrik har Erfarenhed - Et Fruentimmer, som har Forstand, kan, uden at have studeret længe dertil, dreye Mandfolkene, efter sit Velbehag; hun kan bestyre hundrede Ting paa engang; hun kan regiere - O! et heelt Land, og heele Verden, om det skal gielde - Derimod kiender jeg Mandfolk, som heller ingen Fæ-Hoveder ere, og som har studeret sig krumme og skiæve, i 30 Aar, og dog neppe kan bestyre der eget Huus - Men er et Fruentimmer paa den anden Side listigt og falskt, saa er hun, med hendes Tilladelse, 347 Jomfrue Lucie, listigere og falskere, end en Slange; og er hun enfoldig, saa er hun enfoldigere, end en Gaas - Vi Mandfolk stige ikke saa høyt, men vi falde heller ikke saa dybt

LUCIE

En herlig Forklaring!

HENRIK

Endnu meer! - Et Mandfolk er godhiertigt - Han seer en syg Stakkel, giver ham en Almisse, og gaaer sin Vey - oftest glemmer han ham - Et medlidende Fruentimmer derimod, bekymrer sig om de mindste Omstændigheder, om hver en Ting, som kan fattes ham - Hun sørger for, om den Doktor, som han bruger, og er en duelig, og forsigtig Mand - om han ligger got - om hans Kammer er varmt - Hun besøger ham - Hun gjør sig en Fornøjelse af at pusle for ham - Hun koger Supper, hun rører Pulvere, hun tæller Draaber til ham; og hun slipper ham ikke, førend han enten er frisk eller begravet

LUCIE

Han er jo ret veltalende paa vort Beste, Henrik

HENRIK

Men hør nu! - Et Mandfolk er vreedagtigt - Han slaer mig paa Øret, og lader mig løbe - Et arrigt Fruentimmer derimod - Et arrigt Fruentimmer, Lucie - Hun kiender jo Pernille

LUCIE

Men, hvad vil han nu sige, med alt det?

HENRIK

Jeg vil sige, jeg vil sige, at ligesom Tunger ere Tunger, og Fruentimmer ere Fruentimmer, saaledes er det soleklart

LUCIE

At han skal tæmme sin Tunge, naar han taler om Fruentimmer

HENRIK

Har hun lært, at gjøre Slutninger af Magisteren?

348

- Saa flyder heraf - siger jeg - at - endskiønt jeg vel troer - og altid tilstaaer - og i Nødsfald bander paa - saa dog, da det paa den anden Side kan være mueligt - da man ikke kan skue Hunden paa Haarene - da Got kan synes Ont, og Ont kan synes Got - saa flyder deraf - at jeg ikke veed, om jeg gifter mig

LUCIE

Hvad bekymrer jeg mig derom?

HENRIK

Helst, da Jomfrue Leonore selv, hun, som jeg holdt for et ret Klenodie, blant alle af sit Kiøn

LUCIE

Nu da, min Jomfrue?

HENRIK

Ja - det maae ud! - Det maae koste hvad det vil - Jeg brister ellers - Og det er dog derfor, at jeg har sat min Hierne og min Lunge i al denne Bekostning - Jeg er grædefærdig, hver Gang jeg tænker paa min stakkels Herre - En Steen maatte ynkes over at see ham - Ney saa listig, saa falsk, saa hykkelsk, saa forrædisk, som Jomfrue Leonore kunde dog intet Mandfolk være! - (*Lucie slaer ham paa øret*) Mange Tak! - Tænkte jeg ikke nok, hvad Løn jeg vilde faae for min Oprigtighed?

LUCIE

Hans Herre er ikke den mindste Finger værd af min Jomfrue - Han et dydigt og artigt Fruentimmer! - Han! - som omgaaes hende saaledes!

HENRIK

Ja hun maae nu sige hvad hun vil, saa lader det dog heller ikke smukt, at snakke for en, og at holde af en anden

LUCIE

En anden? - Efter de Ord, som faldt forhen imellem dem, og den Adfærd, hans Herre derpaa lod see, skal det vel være Hr. Orgon

349

HENRIK

Just ham - Troe mig, vi har de klareste Beviis herom!

LUCIE

De klareste Beviis! - Det skal jeg fortælle min Jomfrue - Det bliver best, at de selv komme til Ords sammen, saa vil heele Sagen snart oplyses -

(Hun gaaer.)

HENRIK

Ja oplyses - Giør Jomfrue Leonore det ved min Herre, saa er det langt rimeligere, at Lucie kan giøre det ved mig - Og kan Lucie giøre det ved mig, førend vi faae hinanden - Hvad kan hun ikke da giøre siden? - Hu min Pande! - Ney Henrik, betænk dig vel, førend du giør noget, som du ikke kan giøre om, naar det fortryder dig! - Men skal jeg af en blot Frygt, som maaskee er ubillig', maaskee taabelig, berøve mig selv dette Livs største Lyksalighed - Den søde Fornøjelse, at blive kaldt Papa? - Skal jeg lade Henrikkernes Stamme døe ud? - og blive en Pebersvend?

TREDIE OPTRIN

LEANDER OG HENRIK

LEANDER

Henrik!

HENRIK

Herre! -

LEANDER

Blæk! - Pen! - Papir! - Skriverbord! - Ney Leonore, dersom du troer det, saa giør du mig Uret - Ha! - Før briste dette Hierte, førend det agter min Lyksalighed høyere, end din! - Du elsker ham - Han fortiener dig - det er en ædel, en retskaffen Mand, og nu, han snart vil faae afkastet sit haanlige Aag - *(til Henrik)* Det Portrait, Huusholdersken viiste dig, er dog virkelig Leonores? - Du har dog ikke taget Feyl?

HENRIK

Jeg har jo sagt Herren, at det var det samme, 350 som Jomfrue Leonore engang lod ham see, og som han fandt saa ligt - Et lidet Oval-Portrait, malet paa Elfenbeen, af Høyer

LEANDER

Ha! - Det er alt for klart! - Jeg kiender min Onde - Han kan aldrig have taget det selv - Hun maae nødvendig have givet ham det - Og desforuden begges øyensynlige Forvirring - Aha! Grusomme, alt for grusomme Forestilling! - Jeg skal miste min Leonore - og en anden - Men det er afgjort - ævig, ævig er det besluttet over mig - min Dom er afsagt af Himmelen og af Leonore - og jeg - Ha! om den og kunde forandres, saa skal dog min Fortvivlelse giøre den uryggelig - Ha! - jeg maatte gaae fra Viddet - Er du færdig, Henrik?

HENRIK

Alting er i Orden

LEANDER

Velan! - Hun skal da faae at see, om - *(Han sætter sig ned at skrive, og repeterer af og til noget af det, han har skrevet - Imidlertid seer Henrik medlidende paa ham, snakker halv sagte for sig selv, ryster Hovedet og sukker)* fortvivlet Hierte - saa lyksalig i - *(til Henrik)* Stakkels Henrik, hvem staaer du, og sukker over? *(bliver ved at skrive)* - at de elsker ham - deres

ulyksaligste Leander -

(Han tager Blækhornet)

HENRIK

(springer til og holder ham paa Armen)

Hey! - Det er jo Blækhornet, Herre. See der er Sandbøssen

LEANDER

(i det han strøer Sand paa Brevet og folder det sammen)

Saa! - nu er det ude - o Himmel! - ude for ævig! - Gaae til hende med Brevet, Henrik! - *(han staaer op)* - og dersom hun skulde spørge dig - hvorledes jeg er tilmode - saa skal du kun sige - at jeg er ganske - ganske roelig

HENRIK

(i det han tager imod Brevet)

Ja det kan hun nok see selv - Men Herre, Brevet har jo ingen Paaskrift, ey heller er det forsegle

351

LEANDER

Det er sandt - Giv hid!

(Han tager Brevet tilbage)

HENRIK

Men var det ikke got, at Herren læste det igiennem først? - Hans Tanker ere saa adspredte - *(for sig og leende)* - hvem veed om jeg ikke ogsaa kom til at staae i Brevet

LEANDER

Nu da! *(han læser)*

»Grusomme Leonore!

»Det er af et oprigtigt fortvivlet Hierte, at jeg in-

»derlig glædes over deres nye Lyksalighed - Jeg

»holder det virkelig for en Lyksalighed i al min

»Ulyksalighed, at de har været saa lykkelig i, saa

»lykkelig i, at vælge deres nye Mand - Han be-

»sidder, foruden Retsindighed, og en ædel Charac-

»teer, den store Fortieneste, at de elsker ham -

»Deyligste, æ vig elskte Troeløse, had mig kun,

»men glem ikke den, som snart, snart glemmer

»den Lyksalighed, som han engang har nydt hos

»Deres

»ulyksaligste Leander!«

Hvorledes har jeg kundet skrive dette forvirrede Tøy! - Ah! Jeg har ingen Samling, og veed ey selv, hvad jeg gjør, eller ikke gjør - Jeg kommer til at skrive Brevet om igjen

(Han sætter sig, og begynder at skrive)

HENRIK

Der er min Troe, Magisteren

FIERDE OPTRIN

MAGISTER TRÆKNUB, LEANDER OG HENRIK

TRÆKNUB

(med et Papir i Haanden)

Jeg kommer, min Mecoenas - O et præsidium & dulce decus meum!

LEANDER

Jeg har at bestille, Hr. Magister - forlad mig

352

TRÆKNUB

Jeg Vil kun Være kort - (*Leander staaer fortrydelig op, og falder i dybe Tanker*) - De see her en Chria Aphthoniana, som jeg har elaboreret, efter at jeg var her sidst - horæ opus est - Jeg har i den, efter det behørige Exordium og Captatio Benevolentiae, med Argumenter grundig demonstreret, med Exempler tydelig illustreret, og med authentique Vidnesbyrd overflødig confirmert, at enhver lærd Mand burde gifte sig; og deraf har jeg masculine concludert, som de selv seer, at jeg Magister Trækneb bør gifte mig, & quidem, om det kan lade sig gjøre, med den Gudinde, som jeg tilbeder her i Huset - Jeg har dediceret min Chrie til Jomfruen - Men da hun endnu skal være noget upasselig, og jeg følgelig ikke kan have den Lykke, at levere den selv, saa er det min ydmygste Begjæring, oro rogoque, at de min Mecoenas vil levere den paa behørige Steder; og tillige recommendere min Person, saavel som min bekiendte Lærdom paa det beste - Et eris mihi magnus Apollo! - Dixi

LEANDER

(*i det han tager imod Papiret*)

Jaja - Jeg skal levere det til Græven, saasnart jeg gjør ham min Opvartning

TRÆKNUB

Proh Deos! - Jomfruen er dog vel aldrig blevet Græve?

LEANDER

Er det ikke et Rectorat, som de søger om?

TRÆKNUB

Et Rectorat? - me miserum! - Jeg seer, at jeg har spildt min Olie og mit Arbeyde - Jomfrue Leonore, den guddommelige Leonore er det eneste Rectorat, hvortil jeg ønskede at promoveres

LEANDER

(*giver med en foragtelig Mine Papiret tilbage, som falder paa Gulvet, da Trækneb ikke strax tager derimod. Trækneb tager det hastig op igjen*)

Leonore? - De? - En offentlig Foragtere af Ægtestanden? - De Leonore?

353

TRÆKNUB

Per Jouem, dersom jeg ikke var Magister Philosophiae, eller dersom jeg stod paa mit Katheder, saa blev jeg vred - Saaledes at behandle en Chria Aphthoniana! - Men Hr. Orontes vil skønne bedre derpaa! - og hvorledes det gaaer, saa skal jeg dog ikke kunde bebreyde mig, at jeg ey har bevæget enhver Steen, for at naae mit Forsæt - Ney - de, som troer, at jeg lader mig skremme saa let, de kiende ikke Magister Trækneb

(Han gaaer.)

LEANDER

Men see mig dog engang til den Dumdristige! - Han denne smudsige Pedant, han Leonore! - Er det ikke, som om alle muelige Peber-Svende paa engang har faaet det Indfald at gifte sig? - blot for at gjøre mig ulykkelig - fortvivlet? - (*Han vil sette sig til Skriver-Bordet, men bliver i det samme Argantes vaer*) hvad? - Argantes ogsaa? - Ret nu taber jeg Taalmodigheden

FEMTE OPTRIN

ARGANTES, LEANDER OG HENRIK

LEANDER

Hvordan? - De her? - Jeg meente, at de var for længe siden gaaet bort

ARGANTES

Jeg har just nu havt en alvorlig Samtale, med deres Hr. Onde og Araminte, og sagt dem reent ud, at jeg gjerne ønskede, at de vilde udlevere mig mit Sydskendebarn med det Gode - heller i Aften, end i Morgen

LEANDER

Saaledes! - Og hvad Svar gav de dem derpaa?

ARGANTES

De søgte allehaande Udflugter - Jeg skulde kun bie, til man tilfulde var underrettet om Sammenhænet, med de hende testamenterede 30 000 Rdlr. saa skulde denne Sag vel finde sig - de vilde gjøre 354 mig saadanne Forslag, som jeg ganske vist skulde være fornøyet med - Men jeg lader mig saamen ikke føre omkring ved Næsen, ney saamen gjør jeg ikke - Thi jeg kan saa sandelig ikke længere taale med en god Samvittighed, at hun er her i Huset, imellem saa mange Snuus-Haner, og siden Leonore endelig skal giftes, saa handler jeg saamen christeligere, om jeg for hendes salig Moders Skyld tager hende selv, end om jeg lader hende forføre og fordærve her

LEANDER

(halv sagte)

Kieltring!

ARGANTES

Kieltring! - Jeg? - Meget vel! - Min unge Herre, meget vel! - Det Skiolds-Ord var got til Huusholdningen i disse dyre Tider; jeg vilde ikke have undværet det for fem Rixdaler - Et Ørefigen har engang indbragt mig tyve, foruden Processens Omkostninger - deres Tienere! - De skal snart faae Nyt at vide fra mig, baade de og deres Onde, ja de skal saamen

(Han gaaer.)

LEANDER

Jeg kunde have Lyst til at prygle min Harm ud paa den Karl, for et Par hundrede Rixdaler - Men det var Synd at gjøre ham den Fornøyelse - Han blive hendes Mand! - Ney Leonore, saalænge jeg har en varm Blods-Draabe, skal ingen tvinges dig paa, som ey fortienet dig - ingen, som du ikke elsker. Endskiønt du forkaster, hader, foragter mig; saa skal dog din Lyksalighed, dit mindste Ønske ævig, ævig være mig kostbarere, end mit Liv - Jeg skal af yderste Magt forsvare din Orgons, din lykkelige Orgons Rettigheder - din Orgons Rettigheder! - O Himmell, hvilket Ord! - Men hun elsker ham, og det er nok - O Leander! Leander! - Hvorfor er dog din Lyksalighed forsvundet, som Dug for Solen? - *(Han setter sig, og begynder at skrive igjen)*

355

HENRIK

Der kommer Hr. Orgon, Herre

LEANDER

Himmel! - Min Farbroder? -

(Han springer op, og stikker Brevet i Lommen. Henrik gaaer.)

SIETTE OPTRIN

ORGON OG LEANDER

ORGON

Omfavn mig min Broer-Søn! - Jeg er det lykkeligste Menneske

LEANDER

(forskrækket og med sammenslagne Hænder)

Retfærdige Himmel! - Det er forbi!

ORGON

Hvad siger du? - Hvad fattes dig?

LEANDER

O min Onde! - her - det grusommeste Sting her i den venstre Side - Jeg kan ikke holde det længere ud

ORGON

Du forskrækker mig - du maae ikke være saa utaalmodig - lad dig aarelade, saa gaaer det vel over - Men jeg maae dog sige dig, hvori min Lykke bestaaer - Thi jeg veed, at du vil tage Deel deri - Jeg har ved en Hændelse, som jeg kan fortælle dig siden, truffet Pernille i den allerskammeligste Utroeskab, og Uhyret er i dette Øyeblik ikke meer i mit Huus

LEANDER

(omfavner Orgon med Heftighed)

Ak! - min allerkiæreste Onde! - Til Lykke, til Lykke, af det oprigtigste Hierte! - Hvor længe har jeg ønsket; hvor længe har jeg haabet denne Forandring!

ORGON

Tag din Side i Agt - dit Sting! - Ja, for længe siden burde jeg have skilt mig ved hende, forandret den uordentlige Levemaade, som en uheldig Vane holdt mig bunden til, og indladt mig i et 356 lovligt Ægteskab - dit redelige Hierte, og din Kiærlighed til mig, bragte dig saa ofte, til at give mig dette Raad - dine Grunde for Ægttestanden vare gode, og jeg tilstaaer det til min Skam, at jeg bestreed dem kun, fordi jeg den Gang vilde bestride dem - Ja min Ven, din Farbroder bør ikke undsee sig, ved at tilstaae sine Feyl, siden han ikke har undseet sig, ved at begaae dem - Jeg var forblindet, uden, at vilde lade mig oplyse - du kiender Leonores Dyder - de har giort et stærkt Indtryk i mit Hierte - Og alligevel har jeg saa længe kundet - du sukker?

LEANDER

Mit Sting, Onde!

ORGON

Nu da jeg saa lykkelig har afkastet et Aag, som jeg maae blues ved, nu er intet, som holder mig tilbage, fra at tilbyde dette elskværdige Fruentimmer min Haand

LEANDER

Ak! min Side, min Side!

ORGON

Du maae virkelig lade dig aarelade - Vel kunde en billig Undseelse holde mig tilbage; men hun er vist nok uvidende, om det, jeg maae bebreyde mig selv - Jeg har desuden meget, hvoraf jeg tør smigre mig med den Tanke, at hun ikke er mig ugunstig - Kort, min Slutning er fattet, og jeg er forsikkert om, at du ganske vil bifalde den

LEANDER

(tvungent)

Leonore fortæner - virkelig - deres Haand - min kiære Onde! - Jeg ønsker - dem begge - Lykke dertil

ORGON

Udsøg dig og en yndig Ægtefælle, kiære Leander! - og vogt dig for, at bie længe dermed! - Du seer, jeg giver dig dit eget Raad tilbage. Erfarenhed har lært mig, at kiende de Klipper, som den ledige Stand, saa ofte støder paa - At henleve sin beste Tid ugift, er at udsette sig den Fare, tilsidst at blive, 357 enten en gammel Skiørlevner eller en gammel Qvinde Nar

(Han gaaer)

LEANDER

(kaster sig paa Stolen)

Han har meget, siger han, hvoraf han slutter, at hun ikke er ham ugunstig - O veed jeg ikke desuden, at hun bærer Godhed for ham? - Ha! Troeløse! Troeløse! - Aldrig kan jeg bære den Smerte, at være Vidne til deres Forbindelse - Jeg vil uden Forhaling reyse bort - langt bort - uden at tale med hende først - uden at see hende -Ja! - Det er ædelt giort af mig, at jeg unddrager mig hendes Syn, for ikke at foruroelige hende, ikke at være en Mand til Hinder, som elsker mig, og som fortiener hendes Haand - O Himmels, der er hun!

SYVENDE OPTRIN

LEONORE OG LEANDER

LEONORE

(alvorlig)

Hvad i al Verden, vil de, at man skal tænke om dem, Leander? - Man er saa temmelig vant til deres fremfusende Hidsighed; men i Dag er de ganske forunderlig - Deres Tante er ganske ilde tilfreds med dem - Hun vil, at jeg for min Skyld, for deres egen Skyld, alvorlig skal irettesette dem, og tage al den ædle Stolthed til Hielp, som er vort Kiøn saa anstændig og undertiden saa uundværlig - Jeg burde og gjøre, som hun siger; men jeg vil kun spørge dem, hvad det er for en Mistanke, Lucie fortæller mig, og jeg selv mærkede før, at de har fattet, om Orgon og mig?

LEANDER

(spodsk, og med en tvungen Koldsindighed)

En taabelig, latterlig Indbildning, som ikke er værd at tale om, min smukke Jomfrue - Min Farbroder har kun besluttet, at tilbyde dem sin Haand

LEONORE

Mig sin Haand?

358

LEANDER

(i samme Tone)

Og det paa ingen anden Grund, end at han veed, siger han, at de ikke er ham ugunstig

LEONORE

Det siger han, at vide?

LEANDER

(endnu koldsindig)

Saa har han just nu udladt sig mod mig - dog var han for beskeden til at melde noget, om deres Portrait; som han har faaet af dem; det samme, som jeg for nogle Uger rosende saa meget, men ikke fik og ikke engang turde bede om

LEONORE

(noget forvirret)

Det er sandt - han har faaet dette Portrait - men

LEANDER

(meget heftig)

Han har faaet det! - Han har faaet det! - Det kan de sige mig, uden at undsee sig derfor! - Troeløse!
Ubarmhiertige!

LEONORE

Men hør dog!

LEANDER

Jeg hører ingen Ting - Jeg er mig ikke selv mægtig - I Morgen tilig reyser jeg herfra, og kommer aldrig
meer for deres Øyne - Farvel! - Lev lykkelig med en anden, eftersom de kan det! -

(Han gaaer hastig bort)

LEONORE

Leander! Leander! - Han er borte - Hvilket heftigt og uregierligt Menneske! - Dog, jeg maae heller
beklage ham, end blive vred paa ham - Hans Farbroder har sagt til ham, at han vil tilbyde mig sin
Haand, og at han troer sig vis derpaa, at jeg ikke er ham ugunstig - Jeg kom og ikke til at sige ham
Sammenhænget med Portraitet, at hans Onde har formaaet Araminte, at give ham det, mig uafvidende,
for at lade gjøre en Kopie deraf - 359 (*Efter nogen Taushed*) - Jeg maae nødvendig endnu i Aften have en
Samtale med Hr. Orgon, han elsker sin Broder-Søn, og hans moedne Alder gjør ham sagtmodig; saa jeg
kan haabe, at bringe ham med fornuftige Forestillinger, til mit Maal

ENDE PAA DEN FIERDE HANDLING